

FELVIDÉKI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor.
Negyedévre 2 kor. 50 fill. = Egyes szám ára 10 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
DR. FUCHS LIPÓT.

Megjelenik: minden csütörtök és vasárnap.
Szerkesztőség és kiadói hivatal: Eperjes, Fő-utca 27-ik szám.
Hirdetéseket felvevő kiadói hivatal.

A 45-ik §.

Dr. Flórián Károly eperjesi jogakadémiai tanár úr az EPERJESI LAPOK legutóbbi számában foglalkozik egy nemrég megírt cikkem «egyik megjegyzésével». Cikkem az új «városrendezési és építési szabályrendelet» tervezetének bírálatát tartalmazta. Bírálatom kifogásolta, többek között, pár szóban, a tervezet 45. §-át. Dr. Flórián úr kifogásait, e részbeni megjegyzéseimet helyteleneknek tartja. Vezércikkében jogy érveket hoz fel az általa helyesnek vélt álláspont beigazolására. És ezen érvek — megjegyzétek engem. Most már teljes a meggyőződés, hogy nekem van igazam!...

Előrebocsátom, hogy a statutum-tervezetű megírt cikkem lényege nem a tervezet 45. §-át érintette. Erről csak mellékesen, futólagosan emlíkeztem meg. Amde Dr. Flórián úr cikkem és részét ragadja ki és méltatja cefalára. Válaszolok tehát ezáltal kizárólag erre.

Miről is van szó?

Arról, vajon a város polgárának és háztulajdonosának városi statutum keretén belül megparancsolhatják-e, hogy az esetben, ha a Fő-utca új építet, kizárólag «felsőmagyarországi reneszánsz» stílusban készítsék a ház homlokzatát?

Ez az egyik kérdés.

Azután a másik: vajon jogos-e a statutum-tervezet ama további rendelkezése, hogy «a felsőmagyarországi reneszánsz-stílusban épült régi házak homlokzatai a az azon levő díszítési motívumok atalakítások alkalmával változatlanul megahagyandók?»

Röviden tehát: a háztulajdonos, a ki a Fő-utcán házat építet, ennek homlokzatát csak az említett «felsőmagyarországi reneszánsz» stílusban készítheti. Az a háztulajdonos pedig, a kinek a háza már *előbb* leg íly stílusban tartott homlokzat van, *egyáltalán nem építhetik*, házdé le nem rombolhatja és helyén új palotát, modern épületet *nem* emelhet, mert házának stíusa: felsőmagyarországi reneszánsz.

Dr. Flórián úr szerint az építkezés ülalomfaja, a 45. §-ban van beöveéltve, jogos talajban helyeztetet el.

Mik az érvei?

Szerinte városi statutumban íly korlátozás megállapítható. Szerin-

tem nem. A városi statutum nem jöhet ellentétbe törvényvel, törvényes szokással. Magánjoguk nagy része, különösen az a rész, mely a tulajdonjoggal és a benne foglalt jogosítványokkal foglalkozik, törvény- és szokáson alapszik. A törvényerejű szokás pedig a tulajdonjog szentségét, kizárólagosságát és korlátozottságát hirdeti. De egyébként is a szabályrendelet «*egyeseik magánjogával nem ellenkezik.*»

Hivatkozik a cikkíró külföldi példákra, a külföldi törvényhozásra; és szerint Porosz-, Szász-, Bajorország törvényekkel szabályozta e kérdést. Helyes. Igazolja az én álláspontomat. Íly messzenem, lényeges korlátozásokat *csak a törvény ereje van hivatva szabni.* Törvény, a *szemmel akarata* kell az egyéni magánjogok íly csorbitásához, mint a milyen a tervezetben előzotatik. Törvény előtt meg kell hajolnia mindenkinek. Ine, a külföldi példa. Ott törvény diktálja azt, a mit itt egyháday városi nagyság üghajtana a polgárookra oktrojálni.

Van e hát nekünk íly törvényünk? Van erre magyar törvény?

Nincs. A magyar törvényhozás ez ideig nem tartotta szükségességnek e kérdést törvényileg szabályozni. Ha nincs — egy pár eperjesi úrember idejára nem pótolhatja a törvény joghatályát, még ha ez idea statumban alakjában is akarja érvényesülni.

Most nézzük a hírhedt 45. § másik rendelkezését. E szerint az a háztulajdonos, a kinek az említett stílusban díszített homlokzatú háza van, — ezt le nem rombolhatja, új épületet nem emelhet, mert íly homlokzat «*változatlanul megahagyandó.*»

Szegény, szerencsétlen háztulajdonosi! Ha házad földszintes, vagy egyemeletes, immár nem építhetsz még egy emeletet, mert hiszen az említett stílus egy jellegzetes része «*a magas oromfal,*» ennek eltávolítása nélkül pedig a meglevő ház *újépíltése*, avagy a *második emelet felhúzása* nem lehetséges. Marad tehát örökké a régi állapot.

Miert? Mert házadat műtörténeti, architektonikus becseúnek mondotta ki a tervezet.

Hát erre sincs törvény?

Van. Az 1881. XXXIX. törvény-cikk, mely a műemlékek fentartásáról szól.

Nem tartozik jelen cikk keretében e törvény részlete ismertetése.

Csak röviden jegyzem meg tehát, hogy az esetben, ha a város közönsége lelkes műtörténeti kultuszában műemléket lát a felsőmagyarországi reneszánsz-stílusban tartott főtcaai házakban, úgy nyilváníttassa azokat a műemlékek országos bizottsága által «*fontosabbnak*» és ez esetben a törvény 10. §-a értelmében azok szükség esetére kizajáttatni fognak.

Ez a módja, a törvényes útja a műtörténeti kultusz gyakorlásának; ne mások sérelmével, ellenérték nélkül, mások tulajdonjogának megszorításával. A város vezetősége azonban hozzá szokott az ingyenes, ellenérték nélküli értékszerzéshez, mit hétköznapi nyelven — *potyázásnak* hínak. Utacák, teretek, utak, azok kiépítése — mind ingyen akarja. Most meg műemlékeket lát és azokat is ki akarja sajátítani, rövid, jogtalan úton, a törvény egyenes megkerülésével, sőt kijátszásával.

Ísmertem ezek után, hogy a vitatott tere — törvényhiányban — nincs jogos kényszer, nincs jogos parancs. És ez az ílynek *jogi rtesze.*

Más, egészen más irányban bírálandó el az egész kérdés, ha tényleg az architektonika, a művészet-történet — szóval kulturális szempontból vizsgáljuk az ügyet. E részben valóban vandalizmus volna, ha egy íly műtörténeti érdekességgel bíró régi stílusú ház odadobnánk a romboló kalapács martalkául. Ápoljuk a hagyományokat és tartssuk fenn azokat. És erre nézve megadatik a mód.

Hogyan?

Előszörban a jóakaratt. Ha tényleg előfordul az az eset, hogy egy íly műtörténeti jelleggel bíró ház tulajdonosa az épület teljes lerombolásával új épületet akar a helyébe emelni, úgy a város vezetősége, az építési bizottság érintkezésbe léphet vele, meggyázheti őt, felvilágosítja, figyelmezteti a megkövetelendő ptiásra, úbaigazítja őt, mikép építkezék — e város polgársága kegyeletének sérelme nélkül. Ez a legúbb esetben eredményre fog vezetni.

Ha nem — úgy nem marad más hátra, mint tényleg műemléknek nyilváníttatni a lerombolni szándékoló épületet, a mennyiben nem-csak műtörténeti érdekességgel, de valóságos műtörténeti *becseú* bir. Lehet azonban, hogy a műemlékek országos bizottsága nem lát benne

műemléket. Csak érdekes, csak jellegzetes az íly ház, de lerombolása nem sérti a műtörténeti kultuszt, legfőkébb e város hagyományait, kegyeletét, emlékeit. Nos hát, ez esetben vegye meg az íly házat e város közönsége. Ha pedig mindez nem lehetséges, ha a város közönségének íly célokra nincs pénze, úgy beletörödnünk kell, hogy a modern korszellem letaposja a mult hagyományait, a jelen és mult viaskodásában a gyengébb fél a mult és minden hozzá tapadó emléke és kegyeletét legyen, bele kell nyugodnunk, hogy annak a régi, százados épületnek *végtszerző* sorsa olyan legyen, a milyen sok olyané, a ki vagy a mi nekünk kedves, rokonszenves és mégis elvesztjük... Elvesztjük esetleg azért, mert a megmenntetéshez rendelkezésre álló módót és utat, erőnket, tehetségünket — helyzetünk fogyatékossága folytán — nem vehetjük igénybe!

Végül még csak pár szót, szorosan architektonikai szempontból. Kérdem — mindentől eltekintve — vajjon olyan nagy esztétikai, olyan nagyon architektonikus érdeke-e városunknak, hogy a Főútcán építet és építendő összes, *talámenny* lakóház az említett stílusban legyen képezve?

Szerintem nem. A talánsz-rendszert az architektúra rovására megy. Uniformizálni nem szabad e tereit. Újonnan építendő ílctetci paloták-nál a gót, a barokk, avagy a modern secessziós stílusnak épp íly létojosságúvá van, mint a reneszánsz-építésznek, mely a mai korban tényleg már csak műtörténeti jelentőséggel bír. A változatoság e tereit is kívánatos. Az ósdi, elavult, ornatoss reneszánsz-stílus új életre kelteni nem lehet — törvénybe és szerzett jogokba ütözök statumban útján. Eltemette azt a korszellem.

No de ez ide nem tartozik.

Helyeség csupán jogi álláspont megállapítását kívánom beigazolni. Én nem a külföldi törvényhozás produktaival, de a hazai jogból merített jogtételekkel bizonyítok. A helyes jogörzést íly nemek ad igazat. Engem lakóházam díszítése tekintetében senki sem korlátozhat, senki meg nem szabhatja a díszítés módját, miként senki sem kényszeríthet arra, hogy pl. magyar ruhában járjak, avagy barokk-stíflü bútorat vegyek. A homlokzat díszít-

tése épp oly kevéssé közérdek, mint pl. a magyar bajuszviselés! . . . Sajnálom, hogy nincs hátnam nekem a Főutcán. Nem építtetném reneszánsz-stilusban.
Csak azért sem!

Dr. Böhm Aladár.

A néppárt tevékenysége. Népgyűlés Csércsen.

A néppárt vármegyénkben erős akcióra indított, a mely egyre nagyobb területre terjeszkedik. A vezető ember csöndben, de szívós kitartással és fanatikus lelkesedéssel terjeszt népdíkt között a néppárt tanait és egyre szélesebb rétegeket hoztaknak meg számukra. A pártvezetési munkálatok már jóformán az egész vármegye területén és e munkálatok a latin és görög szertartású káplánok és az úrvendégek is lelkes munkatársai találnak.

A néppárt az egyedüli politikai párt, a mely vármegyénkben agít, a többi pártok telénél nélkül a néppárt egyre erősebb terjedésével.

A helyi hírszerítő választópolgárai szept. 16-án nagy látogatottság mellett népgyűlést tartottak Csércsen, vármegyénk határszéli községben.

A gyűlést délután 4 órakor tartották meg a görög katólikus templom előtt nagy terep, az egész környékről egybesereglett nép jelenlétében, a melyen Falotai István kiskisbéri szolgálatú káplán csöndben kíséretben jelent meg. A kárhatalom kihasználása ellen *Szemecsnányi György* elnök bevesztéssel távozott.

A gyűlésen megjelentek Somcsényi György elnök, Brestenyák Kálmán és Csátray Béla országgyűlési képviselők, Péczy Ernő pécsefalvai földművelő, Belső Áchill dr. ügyvédjelölt. Soltesz Éde beszédfelolvasója, a kerületi néppárt elnöke, Pernyik Endre barcziceai esperes, Toronszky Lajos csércsi, Beszkid Sándor lagúdi, Marha Endre tatúri, Grega János kiriványi, Ratner József tarcsai, Mihálics Mihály pusztaszéki, Téglássy József hámbori plébánosok. Kátya Béla kúrjezáni, Csekán Lajos, Sproch János, Bihun János tanítók stb.

A gyűlést *Szemecsnányi György* országgyűlési képviselő, elnök nyitotta meg és szervezkedés hívtá fel a választókra.

Beszkid Sándor lagúdi plébános ismertette a néppárt programját és az egyházpolitikai törvényeket tette fel minden bajok szőlőikának.

Pernyik Endre barcziceai esperes a liberális párt ellen kelt ki, liberalizmus és zsidóságot egy kalap alá fogva.

Toronszky Lajos csércsi g. k. plébános ut a következő szónok, a ki beszédet tartott a néppárt tényéről, keletkezéséről okairól és jelenlegi diadalmas fejlődéséről és üdvözölte a néppárti központ megjelét tagjait.

Beszélt még *Brestenyák Kálmán* orsz. képviselő és tiltakozott a csendesítő kihasználására ellen, majd az asszonyokat hívtá fel, hogy ők is álljanak a néppárt zászája mellé.

A gyűlés távirattal üdvözölte gróf Zichy Nándort, Vályi János eperszei és Fischer-Colbrie Agócs kassai püspököket. Gyűlés után a vendégek Toronszky plébánosnál gyűltek egybe lakomára.

Munkások kizsákmányolása.

A sóvári sófőzdeblől.

Alig pár kilométerre fekszik városunktól Sóvári község. Közele kiindulóhely s városunk lakossága gyaloktató felkeresi. Ilyenkor mindenki meg szokta tekinteni az ott lévő sófőzdelepet. A ki csak megfordul rajta, részveteli gondol a telep működésére, kik gyökös bőségben, földgözen reggelőt estig, estől reggelig robotolnak a párologtatók mellett. Más ember aha pár percig képes elviselni az ottani magas hőmérsékletet és a páratölt, romlott levegőt, ők éjjel-nappal dolgoznak benne, nehéz, testet őrít munkálat.

Most levelet kaptunk a szociálisták munkások egyikétől, melyben felpanaszolja azokat a szomorú állapotokat, melyben ő és társai élnek hozzá sor a óta sanyolnak.

A szomorúan érdekes levdőlől közöljük a következő adatokat:

„A sóvért mintegy 170 méter mélységből hozzák felszínre. Ennek folyása, lejárása által nyerk a hóhéler konyhasó. A telepen mintegy 120 munkás dolgozik, a lehető legnagyobb viszonyok között. Két kátnal mellett 32 munkás foglalkozkodik állandón, 50—60 fők bőségben, napi 12 órá munkaidő 5 mellett. Hogy micsoda munka ez, arról csak

annak lehet fogalma, a ki valaha egy földért töltött ebben a pokoli kamrában. A harmadik kátnal mellett tíz ember dolgozik. A három kátnal mellett éjjel-nappal dolgoznak a munkások, olyképpen, hogy hetenként egyszer teljes 24 órát egyfolytában töltenek munkában, míg 24 óráig pihenőt élveznek. Ezekhez hasonló csak a gyalárobar munkája lehet. A fizetés napi 1 korona 60 fillér! De ez sem fix, megállapított fizetés. Itt a kollektív akkordumra dmek, vagyis a munkásokat a közösen termelt métermunkák után fizetik. Ennek a maximuma 1 korona 80 fillér. A munkások naponta kétszázhatvan métermunka sőt termékek, melynek kicsinyben való értéke 6240 koronát Ebből a termelt értékből egy munkás 1 kor 60 fillér k. kap. Ezeknélkép meg minden munkás évenként 8 kgr. sőt saját használatára, így bányák a kinevást ama munkáival, kik évenként több mint egy millió koronát tiszta nyereséget izadnak ki részre.

No de hát, ha rabszolgasorban tart is bennünket az állam, legalább némi nyugdíjban is részesít. Csakohogy az a baj, hogy ennek a folyósításra ritkán kerül a sor, mert egyrészt, a míg csak egy esmp munkaórát nyújt bennünk, addig robotolhatunk együnk kénytelennek, másrészt pedig hiába vanunk tovább alig bírva valaki az igit. Nem ritkán történnék szerencsétlenség: három munkás fölt már meg a sókambanban.

Leközöltük a munkások néhez panaszát, ama reményben, hogy illetékesek közik kelő figyelemben fogják részesíteni és igazságtalan állapotokat a gondoskodnak szánásukról.

HIREK.

* Egyházmegyei hírek. A római Szentszék a szociálisták vizsgálóbizottság tagjaira kinevezte a kánonjoghoz *Harszar István* püspöki titkár, — a morais és pastoralizátor: *Lesztó István* prefektus-kanonokot és *Tomcsák Árpád* egyezkedő prépost-plébánost.

* Kinevezés. A kassai kir. főispóka elnöké *Sarkányi Géza* kir. törvényszéki díjtalan joggyakorlókot a kassai főispóka kúrtalánban díjaz joggyakorlókot névezte ki.

* Kinevezés. *Hiller Gyulát* adóhatalmú tisztát neveztek ki Bártfára.

* Az eperszei községjegyesség. Az eperszei kir. községjegyesség — a melynek pályázata már lejárt — igen sokan pályáztak. A pályázók a következők: dr. *Körtvélyessy Dezső* törvényeszi bíró, *Szepessy Imre* járásbíró, dr. *Balpatay József* és dr. *Dobay Zsigmond* ügyvédek és *Hedry Aladár* községjegyesség-helyettes; átjelölésüket kérték: *Ács István*, *Tomka homonnai*, *Weisz bártai*, *Wessellányi igitó*, és *Újfalussy István* községjegyész.

* Templom-megadálás Pósfalván. Szép ünneplésséggel mellett történt Pósfalva község megújított a helyreállított templomának megadálása. *Gurcsika János*, a hitközség nemrég kinevezett lelkésze buzgóssággal dicséri a templom restaurálását. A szófélszám megújított templomot *Sikorszky Endre* töltszékies esperes-plébános adóta meg a somszéd lelkesek segítségével mellett.

* Megnyitónéppély. Az ág. h. ev. Kollégium szept. 16-ikán d. e. 9 órákor tartotta megnyitónéppélyt az intézet díszterében. Az ünneppély az «Erős várunk nekünk az Isten» c. himnusz daltal kezdődött, mire *Dobay János* egyházi alighatózó egy únt mondott el, ezután *Ludmann Ottó* kolégiumi igazgató tartotta a megnyitónéppélyt; beszélt még az iskolázási tanács egyúttal, és a Himnusz elnevelésével véget ért az ünneppély.

* Pénztárviszámoltok. *Krayczál Aladár* pénztárgazdára a mult hét folyamán megvizsgálta a városi pénztárlakat s mindent a legnagyobb rendben találta.

* Micsely F. György szántórástala — a mint az előleges színházi jelentésből értesülünk — Homonnáról Sárospatakra készült s onnan jön aztán Epersze.

* Ösztöndíj-alapítvány. A nemrég elhunyt *Bodnarys János* kir. kath. főgimnázium tanár emlékére volt tanítványai ösztöndíj-alapot akarnak teremteni, a melynek kamatai az eperszei kir. kath. főgimnáziumra a mentességig tartanak, illetőleg a fizikában kiváló előmenetelű tanulókat jutalmazni fordítassanak.

* Köznevelvényvilágítás. A Sárosvármegyei Megkezdésügyi Szemletermék Szociálisták és Szociálisták Szövetkezetének 50 koronát adományozott az ir. Növekedélen népszerűhöz céljaira. A kegyes adományt az úton is halás közzévettem mond az *évkönyv*.

TÁRCA.

Éva.
Oh Éva, Éva, nem látod az arcom, Milyen fáradt, kicsis már rajt' semmi. Viruló pírját, nincskoldvalt mind. Mely egykor oly szent lázba ejtett téged És lellem búszúka, dacos szavára, Mál felragadnak, rajt a napvilágra, Hol vanadnak, Éva? Nézd, a porba' lent A szirti sas: a madarak királyai! Rendeltetésed volna az neked, Teremtő sziveket kergetni a halálba És uralkodni lelkünk felett, Míg búdnos véred szomja megkívánja? Minden ábrándot, mit rólad szövik, Rongygyátrásod egyetlen hazud savaddal, S lelledet minden fűtet kiolt, Mál bennünk erőt, életet magasztal. Elpusztulunk, ha meg nem változol, Beteg már, szarta minden férfielek. Eggedl maradsz Éva, eggedl, Ha minden oskós testvéred kivégzed. Oh Éva, Éva, tiszta gyönyörök Termékenységed léasz, forró véred, És dúd lesz majd a szerelom, a csók, És nem lesz szenny a vágy és búdn az élet. **Peterdi Andor.**

A vöröshajja.

Éva (Benedek Jenő).
— A FELVIDÉKI HIRLAP írójelölésén.
Égy úr, a kitől sok tanúságos históriát hallottam, oktatótt engem engem a következőképen: — Az ember a legfeljesebb állat. A hol egyhöz teremtetiny élen-szoman pusztulata, a hol éntyénen él, és nincs elég nyomorúság, melyből ne találta kivertető utat. Ismeretem engem, ut a ki abból él, hogy az elhagyott szivarvégeket gyújtótte; egy másik szerencsétlenség a panoramában. Ha nem zárnája érte az egy forintot és a fáradságot, odakéln a városig terben most is láthatja egy polgárlátunkat, a ki egy szertit meg a mindennapit, hogy egy sórnyít nagy kádn vében ugrik le a caurikus tetetéről, mután odafönn előbb petroleummal löntöztesik meggyújtottai: a halót.
Kereset tehát van a sók és sokféle, s ha valaki mégis éhen hal, azért hal éhen, mert elhervetett volt.
A többi közt ismertetem egy urat, a ki hónapokan keresztül ábabból él, hogy vörös volt a haja.
De milyen vörös haj volt ez, én Uram Istentem. Nem is haj már és nem is vörös, hanem egy rút bőrd, mely a ha nap rástított, vaktó cinóber-lánggal égett. S

ez a haj mégis fölött egy dominomiummal s gardáját az éhenhalásból mentette meg. — Ez a vöröshajja különben Párisban ismerkedtem meg. Ő is koplát, én is koplatam. Quartier Latinban az hozott össze bennünket. Ő festőnövendék volt. Én szobrász akartam lenni. Egyformán biztunk a jövőben. De a jelenünk egyformán vizsgálatlan volt mert a legtöbb nap le kellett mondandunk az ebédről a vacsora reményében, vacsorára pedig rendszerint az a vigaszunk maradt, hogy holnap talán ebédünk. Mál jogon tápláltunk úy reményeket holott semmiféle keresetünk, semmiféle segítségnyújtásunk nem volt — azt nem értem. Még kevésbbé értem, hogy mégsem haltunk éhen. Egy vagy más módon rendszerint segített rajtunk a kegyes véletlen. Bár nem egyez veszedelmes költségekbe kerülünk az éhenhalásnak, az bizonyos.
Egyszer egy hétfői napon kezdtek meg a koplást. Szerdán még mindig nem ettünk.
Csütörtökön reggel pedig hiába kerestem a főváhi cinóberát. Eltűnt. Nem volt találatos sehol sem, a hol eddig egyttit vártuk a jó szerencsét.
Rejtély volt, hova tűnt el ilyen hirtelen. De nem értem j, hogy ezzel a rejtélyem törtérem. Égeg volt nekem a magam baja. Cétalanul ódlógtam az utakon. Már

delután, az esti órák feljárt az idő, mikor két forgalmas boulevard keresztelésénél rábukkantam a nagy megpetésére.
Égy fénys kávéház teraszhoz töltöt a nép, nevette, egymást lökdösve. Akaratlanul is figyelmeslett meg a sokadalm. Mál lehet ott? «Bolond! Bolond!» — És az illető szabadon hajára a rendesség! «Ni miestlen másnézőpött rendelt!» — Szalmázó szalmázó! — hangzott a tömegben. Közélebb fuokodtam.
Égy futgótló dívat szerint előzött elegans fiatalember körül csoportostul a nép, a ki rendületlen komolysággal szőcsészé számalzalon keresztül a málnaét. Feje fedetlen volt, kalapja hanyagult egy székre dobva előtte hevert, szép gesztenye-szalma hajára légy csigákban omlott az egyik oldalán valára a másik oldalon pedig... Uram!a! ugyanez a haj rút vörös szímben villogott s a ragyogó nap sugárzásában vad cinóber-fényvel égett. Ilyen haj csak egy van a világon! Megdörösztem a szememet: valóban ó, ha, felesám hajd előkelt úr az én barátom, a ki tégnap még rongyos volt, mint én, s vele együtt éhezett. Almélkódva bámultam tá. Ime most fölállt lime most beszélni kezd: — Uram és hölgyeim! Saját tapasztalatomból szabad legyek ajánlatom a «Non-plus ultra» hajfestőszert. Kapható Rue Balaignolles No. 50. Kapható bár-

* **Cáfolat.** Szept 13-iki lapszámunkban a Kassai honvédelmi felügyelőség cím alatt megírt, hogy a szoborleplezés alkalmából a Sárosvármegyei 48-as Honvédelmi képviselőtétel Kubinyi Albert, Meliőrás Kálmán, Sencsey Adolf honvédelmagyok. Zempléni Gusztáv vadászgárde. Janowitz Adolf őrmester és dr. Munk Henrik orvos, valamint egyes perjesi lakosok, jelentek meg. Mint most utólag értesülünk, ezen most névszerint elősorolt 48-as honvédek közül csupán Zempléni Gusztáv jelent meg egyedül a kassai ünnepségen. A többi mind otthon maradt, nem tartotta érdemeinek, hogy a 48-as emlékeknek áldozó ünnepnyen résztvegyen. De megkosorút sem tettek le a szobor talapzatára, s azval: röviden: tudomást sem vettek az eszéről. Hát bír-e furcsa világot vet a mi megyénk 48-asaira. É a közömbösök sárosi vére valóban egészen modern. Csak a legzárkózott, legmostohább sorsban élő Zempléni tartotta kötelességének, hogy a 48-as emlékeknek áldozék, hogy ott Kassán megjelenjen. Ő volt az egyedüli... a többi otthon maradt... Furcsa idők, somorú jelenés...

* **Ár.** Óra 13-iki számának változatos és ének a tartalma. Ötvenötig végül meg felhívjuk a hazafias szepiaradalmi lapra. Kérjük a kiadóhivataltól (Budapest, V., Nádor-utca 6.) magyarázást.

* **Elvesztett.** *A. B. Irma* helybeli úri asszony szept. 15-iken a Stefánia-út 12. számú ház tájéka n egy értékes aranygyűrűt elvesztett. A becsület megalálód, ki a gyűrűt a tulajdonos révén tulajdonoshoz juttatja. 300 forintban részesül.

* **Köszönetnyilvánítás.** *Révész Jenő* úr az én. Nőgyógyász képekben alapjának 5 koronát adományozott. A szíves adományért ez úton mond köszönetet az elnöknek.

* **Fényképezés.** Sötét-kamarát rendezett be Cattarino Rákóczi fényképezési cikkeik és gépek számára. Építesen szent a t. amatőröknek — nem-vásárolóknak is — ingyenes használatra engedi át.

* **Sárosvármegyei.** Andrásy Beáta, Gróf Andrásy Gyula helygimnázis, Kassa város országgyűlési képviselője kedden tartotta leszámlázóbeszédét választói előtt. Sencsey Boldizsár meggyékén főispánként köszöntő beszédet és kedélyesen folytató Sárosvármegye

is méltóan volt képviselve a miniszter összehívásánál és üdvözlésénél. A képviselőn kívül megjelentek vármegyénköl: dr. Ferbest Márk vm t. főorvos, dr. Szentgyörgyi Károly főispáni titkár, dr. Máriássy Béla árvászeki elnök, gróf Dessewffy Emil, Bánó Árpád, dr. Dobay Zsigmond, dr. Dobay József, Péchy Andor, Péchy Zsigmond, Újváry Iván, dr. Uhlig Leo és Szányi Mersé Félix országgyűlési képviselők, Péchy Andor, Szányi Mersé Béla, Szmecsnay László, Szepesházy Imre. Egerer Ferenc, Bánó Iván, Berzevicy Elek, Leszák kanonok; továbbá helygimnázis képviselőtétel Krayzel Aladár polgármester, Faragó József és Magyar József, stb. A sárosvármegyei délután összejutottak a miniszterrel és részvétel a tiszteltére rendezett banketten.

Az új városi tanácsos megválasztása. (Lapzártá után.) A mai városi képviselőtételtől közgyűlésen Matherny Gusztáv 29, Láng Gyula 28, dr. Liska Mihály 16 és dr. Weiszer Emil 14 szavazatot kapott. A pótválasztáson Mathernyre 38 és Láng ugyancsak 38 szavazattal esett Sorszhúzás: Matherny Gusztáv neve! E szerint ő az új városi tanácsos!

* **Rákóczi hamvainak hazaszállítása.** A Rákóczi hamvainak hazaszállítása bizottság kiküldött szűkebb rendszámból-gaz a következőkben állapodott meg. Rákóczi hamvai éjrei érkeznek Székisra, ott Felsővárad község lakói fakélfény mellett bemutatják hódolatukat egykori uruknak. Székis-úti Kassáig a vasúti pályán mindkét oldalán száz-száz lépésnyire fáklyák lobognak. Az útbelső hódokfalvárjai és regéit varakt kiváltságjal; a hegyek alján magyákkal gyűjtenek. A vonat végül érkezik Kassára. A hamvakat a Klobucsiky-utca végén nagy gyászcsarnokban helyezik el ideiglenesen az ott beszentelt. Az ünnep öröme az csarnokban van. Az ünnepi beszéd Almondásra megkérlik gróf Apponyi Albert kultuszminisztert.

* **Tűzek.** *Kecserölés* községben eddig ismeretlen okból gyújtott egy lakóház. A tűz hamarosan tovább terjedt és kilec a ház mellette épülettel együtt leégett. — *Vörösvárad* tudósított is nagy tűzvesztésről számol be 23 ház mellette épülettel együtt leégett. A vizhiány és az orkánirás szél megakadályozta az oltást, így, hogy alig lehetett valamennyit. A kár óriási. Sokan jellemtalankok lettek.

* **A Tátra — lenyelte az örvény-társaság kezében.** Lőcséri úr: Nemrég, hogy az eperjesi gr. kath. püspökség és székesfővárosi szepesi bírtokai mely nyolc község határára terjedt át, báró Lúcsenszky Bódog és társai ml. jónobíja ment át mellyből a székesfővárosi tradalom Novotny Kálmér dr., norváiag ügyvéd kezébe került. A lenyelte ügyvéd most akciót indított meg egy 1000 katasztrális föld terület megvásárlás után. Ugyanis részvenytársaság alakult, melynek elnöke Lengyelország részére a hajdar tulajdonját képezett Pannia hegyvidéket a híres Koronaygyű-írdővel a Vörösklustrammal együtt — még áldozatok árán is — visszaszolgáltatta. A krakói Nova FERREIRA, a DZSINKSI POGANSSI és a lembergi GARETA NARODOVA teljes hangon irakta Novotny dr. kezénélvezett mozgalmáról.

* **Egáltságtól kassák.** A múlt pénteken érdekes látványban volt része a fő utcai sétáló közönségnek. A vend egyik ére úgy véle, szakértelen név s keltő hivatalos komolyosság! 5 lit a terek végén a főútcán behajította őket a város-házára. A közép-laktanyai «kóborlányok» csöppe a szegény hódokat s ezért

elféltfotta őket a rendőrség. A látvány-nam kevés szemlélője akadt, kik hangos kacajjal kísérték a rendőr szokatlan vállalkozását. A kassák végül is eltűntek a városháza kapuján s hogy mi történt továbbra velük, nem tudni. Lehet, hogy még most is őrizk őket, s őrizni fogják mindaddig, míg tulajdonosok nem jelentek meg a kiváltásukra. Jól teszi, ha óvakodik tőle, mert ha felszólalás neki az ő napi dilemmézési kötelességet, úgy lehet: nagyon sok pénzébe kerül majd a pár gárgó jószágja.

* **Kutyavilág Eperjesen.** Az ezbrát-élettel rossz sor jár a kutyákra. Ártatlanul kisírjan egyik-másik az utcára és menthetlenül a halál torkába, a lesben-bél húrokkal kerít. Egy hét alatt 17 kutyát írttak ki városunkban.

* **Vakmerő tolvaj.** A múlt hó 29-ikén a helybeli gyalogezred egyik hadnagra reggelre keve azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy az éjszaka folyamán vaiami vakmerő tolvaj beszorított nyitva hagyott ablakán s szobájából minden elemelietű értékesebb dolgot ellopott. Lába kelt örömjának, gyűrűinek, pénz-és szivartárjának, sőt a csizmagájának és lovagló-nadrágjának is. A rendőrség nyomozást indított a rejtélyes ügyben s hosszas fáradozás után végül sikerült is a vakmerő tolvajt *Palocska* István helybeli kályhaszédg személyében tartóztatni. Fajocsko eleintán tagadta a lepdst, később azonban mindent tőredelmesen bevallott, sőt azt is elismerte, hogy ugyanaz éjjel még egy pénzlelőást is szerencsétlenül látogatásával s onnan három koszt koást, két meszely vagy a még több más apródagot is ellopott. A helybeli kir. törvényszék tegnapiul tárgyalta a tolvaj kályhaszédg ügyét s Palocsokót betanaró valómása alapján kétrendbeli börtönbüntetőre 6 hónapra börtönbre ítélte. Az ítélet jogerős.

SPORT.

Országos atlétikai verseny Eperjesen

Az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület szeptember 16-ikán tövies fennállásának megünneplésére országos atlétikai versenyt rendezett városunkban. Az E. T. V. E. országgyűlés híre a magyar tornászvilágban s az ügyes rendezés és előkészítés már véle bíratosították a verseny sikerét. Összesen tíz egyesület küldötte be nevezését. Ezek közül azonban három egyesület nem jelent meg s így a versenyben csupán hét egyesület vett részt, és pedig a Budapesti Egyetemi Atlétikai Club (B. E. A. C.), a Budapesti III. ker. Torna- és Vívó-Egyesület, a Budapesti-köbányai Torna-Egyesület (B. K. T. E.), az E. T. V. E., a Kassai Jogi. Sport-Egyesület (K. J. S. E.) és a Magyar Atlétikai Club (M. A. C., Budapest) és a Magyar Testgyógyászati Köre (Bpest. M. T. K.). Több országos hírtől alább is megjelent a versenyen, mint *Andin* István, *David* Mihály stb.

Az előmérkőzéseket a délelőtti folyamán tartották meg. Ezeket az egyes versenykörökben tornászok nagyon szép eredményt értek el. A főbírókdelelkezésben azonban a B. E. A. C. 5:4 arányban ismét megverte az E. T. V. E.-t így az E. T. V. E. kiesett a döntőmérkőzéstől.

A döntő-mérkőzések délután 3 órakor kezdődtek. A verseny iránt városszerte óriási érdeklődés mutatkozott s helyi látócsóp számtan közönség nézte végig.

A verseny részletes eredménye a következők:

1. *Grófgyertyis*: 1. Mudin István M. A. C. 34:12 m.; 2. David Mihály B. E. A. C. 32:45 m.; 3. Jeschna József B. E. A. C. 32:15 m.; 4. Juván István E. T. V. E. 30:75 méter.

2. **Diszkoszvetés** (hatos csapatt): 1. az E. T. V. E. csapata 19:259 cm. (tiszt.); 2. B. E. A. C. 17:620 cm.; 3. Bp. III. ker. T. V. E.; 4. Kassa Jogi Sp. E.

3. **Diszkoszvetés** (egyéni verseny): 1. Antal Pál E. T. V. E. 3670 cm.; 2. Dojcsák Árpád E. T. V. E. 3562 cm.; 3. Odersky Frigyes Bpesti III. ker. T. V. E. 3440 cm.; 4. Mudin István M. A. C. 3402 cm.

4. **800 m. sifutás** (4×200 m.): 1. a M. A. C. csapata 1 p. 38 1/2 m. (tiszt.); 2. a Magyar Testgyógy. Köre.

5. **Súlylökés** (hatos csapatt): 1. a B. E. A. C. 6243 (tiszt.); 2. az E. T. V. E. 6055; 3. Kassa; 4. Bp. III. ker. T. V. E.

6. **Súlylökés** (egyéni): 1. Dávid Mihály B. E. A. C. 1195 cm.; 2. Mudin István M. A. C. 1094; 3. Znakovsky Miklós E. T. V. E. 1093; 4. Kovács István B. E. A. C. 1054 cm.

7. **100 m. sifutás** (zárt verseny): 1. Antal Pál, 2. Gannauf István, 3. Rich-naszky Oszkár.

8. **Ízfűzési diszkoszvetés**: 1. Kobulcsy Károly 34 m. 21 cm.; 2. Gobonya Albin 33 m. 25 cm.; 3. Belyus Mihály 31 m. 22 cm.

9. **Összetett verseny** (diszkoszvetés, 400 m. sifutás és magasugrás): 1. Antal Pál E. T. V. E. (tiszt.); 2. Mudin István M. A. C.; 3. Fűzy Aba Kassin Jogi Sp. E.

10. **80 m. sifutás**: 1. Szobota Ferenc; 2. Hirschfeld Márk; 8. Gerbery Elemér; 4. Friedmann N.

11. **Magasugrás**: 1. Gannauf István E. T. V. E. 162 1/2; 2. Lotván Odón M. T. K. 160; 3. Halsey József Kőbányai T. E. 155.

12. **Harmasugrás**: 1. Kovács Viktor E. T. V. E. 1245; 2. Holcs Odón M. T. K. 1243; 3. Znakovsky Miklós E. T. V. E. 1146; 4. Daner Béla B. E. A. C. 1172 cm.

13. **Fűzfűzési dobás és hajítás** (senior-verseny): 1. Heindler B. Kassa, 6068 cm.; 2. Dahlström K. E. T. V. E. 5550 cm.

14. **Fűzfűzési mérkőzés**: 1. K. J. Sp. E. — III. ker. T. V. E. — 5:1, a III. ker. javára; 2. E. T. V. E. — B. E. A. C. 5:4, a B. E. A. C. javára. 3. B. E. A. C. — III. ker. T. V. E. 1:0, a III. ker. jav.

A verseny után társasvacsora és díjkiosztás volt a Rákóczi Katolikus Köre nagytérben. A vacsora után tánc követekezett, mely a hajnali órákig tartott.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szerkesztő. Hasznavevőknek. *Szerkesztő.* Kérjük a szerkesztésért megfogadni Levél ment.

Kiváló a szerkesztőség

3102-1906. évi számban.

Árversési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint két hatóság közlőre teszi, hogy az érv. Kis-Andrássé sz. Tomesko Borbála végrehajtott *Ernő Andrássé* végrehajtott személyes állami közp. teleküzletelés és íze iránti végrehajtott ügyében az eperjesi kir. törvényszék az eperjesi kir. járásbírósg területű lefű és Gergelylaka községben a gergelylakai 10. sz. tővben A. 1 — 17 sor alatt foglalt 26, 27, (188-159), (200) — 201, 229, 250, 276, 289, 309, 327, 349, 380, 407, 429, 459, 483 nr. sz. részletek s erdőterületeknek 3. 4. sorozat alatt Benes Andrássé nevű álló 1. ed. részlete az árversési elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1906. hó 10-ikétől hó 3-ik napján délután 10 órakor Gergelylaka községben állgató megtagadott nyilvános árversésen a megállapított kiáltási áron alás is el fog adni.

Az árversési számdékonok tartomnak bírátpénzzel 71 ker. 50 fillér. A fentebbzárban a kiadókat közlőben tartani. *Eperjes.* 1906. évi július hó 28-ikén. **Dr. Körtvélyessy s. k.** (az. vez. 1906.)

Vasúti menetrend.

Érvényes 1906. évi május hó 1-étől.

Óró—Eperjes—Budapest:	
Óró . . . ind.	9:05
Hétfársas . . .	9:10
Kisszeben . . .	9:15
Eperjes megálló . . .	9:20
Eperjes érk.	9:30

Eperjes ind.	
Abos . . . érk.	8:01
Kassa . . . érk.	8:14
Budapest . . . érk.	1:30

Budapest—Eperjes—Óró:	
Budapest . . . ind.	7:40
Kassa . . . ind.	1:24
Abos . . . érk.	1:38
Eperjes érk.	1:51

Eperjes ind.	
Eperjes megálló . . .	1:38
Kisszeben . . . érk.	2:08
Hétfársas . . .	2:24
Óró . . .	3:05

Eperjes ind.	
Bártfa . . . érk.	9:00
Bártfa—Eperjes:	
Bártfa . . . ind.	9:08
Eperjes érk.	9:40

Szepesség felé indul a vonat:	
Eperjes megálló ind.	6:48
EPERJES. érk.	6:49

Eperjes ind.	
Abos . . . ind.	5:00
Aljos . . . ind.	6:14
Margfalva . . . érk.	6:47
Magyarlaka . . .	7:10
Szabolcsbánya . . .	9:00
Szepesbánya . . .	7:28
Fényes . . .	10:00
Igló . . .	7:04
Léva . . .	5:40
Papád . . .	8:40

Szepesség felől érkezik a vonat:	
Papád . . . ind.	2:30
Abos . . . érk.	5:42
Aljos . . . ind.	6:42
EPERJES. érk.	6:58

Árlejtségi hirdetmény.

500—800 méteröl

≡ tiszta bükk-dorongfa

500—800 méteröl kemény, vegyes • bükk, tölgy, gyertyán

tüzelőfa

szállításra íránt árlejtsét hirdetünk.

Szállítási határidő: alulírott igazgatóság által meghatározandó részletekben, 1906. évi október hó 15-től 1907. évi június hó 30-áig.

500 korona készpénz- vagy értékpapír-bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 30-ikáig beküldendők.

1906. szeptember 12.

EPERJESI VILLAGÍTÁSI ÉS ERŐBITTELI BESZÉRVÉNYSZÁSZÁG IGAZGATÓSÁGA.

Tisztelettel értesitem t. vezömet és a nagyérd. közönséget, hogy

férfiniszabó-üzletemet

a Főutca 37. számú házból a

Főutca 42. számú

(Kösch Árpád-féle) ház utcai bolt-helyiségebe helyeztem át.

Pontos és gondos kiszolgálás lesz ezentúl is főtörökvésben.

Megrendelém további szives pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel:

Feldmann Gyula,
férfiszabó.

Eladó ház.

Az Árok-utca 16. számú ház, kerttel együtt — mely építési teleknek is használható — szabad kézből eladó.

Tudakozódni lehet *Hrabcsák Géza* főutcai cipészüzletében.

Jelzálog- és tiszt. selői kölesön

kezesel és kezes nélkül — katonatisztek, állami és megyei tisztviselőknek fizetésre való előjegyzéssel vagy a nélkül!

Jelzálog-hitel 1000 kor.-tól feljebb, I—II—III helyre, földbirtokra és házakra 10—65 évi amortizációs kölesön készpénzben folyósítva.

Építőköltségen levő ingatlanokra oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszterlőben mindenben fennléteket elsőrangú intézetek által.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

WEISZ JENŐ banküzletében
Eperjes, Főutca 75. sz., I. em

Egy szép szoba,

konyha és mellékhelyiségei takarítás és kiszolgálás ellenében azonnal kiadó.

Bővebbet Fő-utca 31. sz., I. em.

Bérbeadó

a Fő-utca 26. számú, Berger-kávéház tőzsomszédságában levő

üzlethelyiség

a hozzátartozó földszinti lakással együtt, u. m. 3 szoba, konyha, kamara és pince, folyó évi október hó 1-jétől.

Ugyancsak ezen házban kiadó az udvari hátsó lakás is, 2 szoba, konyha, pince és fatartófal.

Bővebbet Fő-utca 26. sz., I. emelet.

Értesítés.

✱ Egy átjártzott, régi

zongora

eladó

száz koronáért, esetleg olcsóbban.

Közlelbbi értesítés s megtekintés
dr. Rosenfeldnél Kisszebenben.

Minden igaz magyar asszony kérjen az üzletekben az **eperjesi**

Felvidéki Szappangyárban

Neuhaus V. és Társa (székhely KLANNER GYÜLÉ)

készített, a Magyar Védőegyesület védelgésével ellátott, kitűnő minőségű, az országos külföldi gyártmányokat felülmúló

mosószappant!

Támogassuk a hazai és elsősorban a helyi ipart!

Gyárhelyiség: Irodá: Téglatyvá-ut 3. || Stefánia-utca 9.

A NAP

A magyar újságírás szemeztője. Magyarországi legfelfogottabb és legértezteljesebb napilapja.

Feloldó szerkesztője: **BRAUN SANDOR.**
Politikai gondnokságát: Abrányi Emil, Lengyel Zoltán és Ugron Bábor.

A NAP a 48-as eszmény leghívebb katonája és a 67-es politika körkérhetetlen üldözője.

A NAP már korra reggel megérkezik a vidékre.

A NAP nemcsak a legkitűnőbb lap, de a legolcsóbb is.

Egy szám ára 2 krajczár.

Előfizetés: negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér.

Mutatványosmunkák kérésre küld: A NAP kiadóhivatala VIII. Rókk Sallárd-utca 9. sz.

Eladó ház.

A kálváriai 5. sz. ház, kerttel együtt

eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál *Gyugyosszky Sándor* mérészár, Eperjesen.

MAKULATURA-PAPIROS

eladó lapunk kiadóhivatalában.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz a kiadóhivatal

Eperjes, Főutca 37. sz.